

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cauș Miroslav în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 06 iulie 2021, în cauza penală în privința lui

Adam Constantin XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.03.2021 până la 07.05.2021;

Instanța de apel de la 10.06.2021 până la 06.07.2021;

Instanța de recurs de la 30.09.2021 până la 24.11.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 07 mai 2021, Adam Constantin a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, și prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis.

Termenul executării pedepsei aplicată inculpatului Adam Constantin s-a calculat începând cu data pronunțării sentinței, cu includerea în acest termen a perioadei reținerii și aflării în stare de arest de la 11.03.2021 până la 07.05.2021. Măsura preventivă sub formă de arest preventiv aplicată inculpatului Adam Constantin s-a menținut până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a încasat din contul inculpatului Adam Constantin în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 640 lei.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a constatat că Adam Constantin, la data de 21 septembrie 2019, aproximativ ora 12:30, conducând automobilul de model „Opel Zafira” cu nr. de înmatriculare XXXXX, pe traseul R3, deplasându-se din mun. Chișinău în direcția or. Cimișlia, fără a deține permis de conducere, prin ce a încălcat prevederile pct. 10, subct. 2) lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care

obligă persoana care conduce un autovehicul să posede permis de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus, având pe bancheta din spate a automobilului în calitate de pasageri, pe Lungu Victor, Lungu Mihail și Moraru Vlada, locuitori ai XXXXXX, la km 54+400 m, în apropierea intersecției spre s. Hîrtop, r. Cimișlia, a ieșit la depășirea unui alt mijloc de transport ce se deplasa regulamentar, în aceeași direcție, preselectând linia îngustă continuă 1.1.1 pe banda de circulație cu sens opus, prin ce a încălcat prevederile pct. 54 sbct 1) din R.C.R. conform cărora, depășirea este interzisă în intersecție cu circulația neregulată și în imediata apropiere înainte de acestea, cu excepția cazurilor în care depășirea se efectuează pe drumul cu prioritate în raport cu drumul intersectat și ignorând prevederile pct. 45 subpct. 1 lit. a), b), c), d) din R.C.R. care obligă conducătorul de vehicul să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, nu a manifestat prudență sporită și nu a redus viteza până la limita care i-ar fi asigurat securitatea circulației în situația concretă, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și a derapat de pe carosabil pe acostamentul din partea stângă direcție de deplasare, tamponând pe Curcă Olga, după care, automobilul a derapat în continuare, tamponându-se în parapetul de protecție amplasat pe partea dreaptă a acostamentului, în direcția de deplasare. În urma accidentului rutier cet. Curcă Olga, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201914D0177 din 08 ianuarie 2020 i-au fost cauzate leziuni care sunt periculoase pentru viață în momentul cauzării și conform acestui articol se califică ca vătămare corporală gravă, iar cet. Lungu Victor, în conformitate cu raportul de expertiză judiciară nr. 202014D0136 din 06.10.2020 i-au fost cauzate leziuni care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Acțiunile lui Adam Constantin au fost încadrate în prevederile art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, după semnele calificative: *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Cușnir Iurie în numele inculpatului Adam Constantin prin care a solicitat casarea sentinței nominalizate, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpatului Adam Constantin, să-i fie stabilită în baza prevederilor art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, o pedeapsă cu închisoare cu suspendarea executării ei în baza prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului a menționat că instanța de judecată corect a încadrat acțiunile lui Adam Constantin în baza prevederilor art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, corect a reținut că în acțiunile inculpatului sunt prevăzute circumstanțe atenuante și anume: căința sinceră, de asemenea instanța de judecată corect a ajuns la concluzia lipsei circumstanțelor agravante în acțiunile inculpatului, însă nu a atras o atenție sporită prevederilor pct. 35. al hotărâtei Plenului Curții Supreme de Justiție privind sentința judecătorească nr.5 din 19.06.2006 conform căruia la adoptarea sentințelor de condamnare, instanța trebuie să respecte strict principiul individualizării la stabilirea pedepsei, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana vinovatului și circumstanțele atenuante și/sau agravante.

În opinia apelantului instanța de fond nu a ținut cont de faptul că ultimul a recunoscut vinovăția în cele imputate, cauza fiind examinată în procedură simplificată, mai mult partea vătămată Curcă Olga fiind audiată în instanța de judecată a declarat că careva pretenții de ordin material și moral față de inculpat nu are.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 06 iulie 2021, a fost respins ca fiind nefondat apelul declarat de către avocatul Cușnir Iurie în numele inculpatului și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4.1 În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a stabilit starea de fapt și de drept, circumstanțele cauzei cu referire la latura penală, just a încadrat acțiunile inculpatului Adam Constantin ca constituind fapta penală prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Analizând în cumul probele acumulate, precum și declarațiile inculpatului Adam Constantin, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a constatat că în acțiunile inculpatului Adam Constantin sunt prezente toate elementele infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, argumente pe care instanța de apel le-a acceptat și pentru a evita repetări inutile le-a însușit, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența și practica CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs România din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (cauza Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că apelantul în apelul depus a contestat sentința doar în partea numirii pedepsei, considerând că instanța de fond nu a apreciat la justa valoare circumstanțele atenuante ale cauzei și anume că la locul de trai inculpatul se caracterizează pozitiv, au fost stabilite doar circumstanțe care atenuează răspunderea inculpatului, nu au fost stabilite circumstanțe agravante.

În opinia instanței de apel, argumentele apărării invocate în susținerea aplicării unei pedepse mai blânde inculpatului pe marginea învinuirii aduse, poartă un caracter declarativ și lipsit de suport factologic.

Instanța de apel a constatat că alegațiile avocatului Cușnir Iurie în numele inculpatului Adam Constantin cu privire la faptul că acesta a dat dovadă de căință sinceră, urmează a fi respinse, or, inculpatul din start sub diferite pretexte care nu-și găsesc o justificare, a încercat să inducă în eroare organul de urmărire penală identificându-se cu date de identitate ale altei persoane, iar ulterior s-a ascuns de organul de urmărire penală deși cunoștea cu certitudine despre existența cauzei penale inițiate pe numele său, fiind întreprinse acțiuni de căutare a acestuia, respectiv și aceste circumstanțe arată atitudinea inculpatului față de fapta comisă și urmările acesteia, motiv din care instanța de apel a conchis că în privința inculpatului nu este rațional de aplicat prevederile art. 90 sau 90¹ Cod penal, solicitat de către avocat.

În același sens, instanța de apel a menționat ca fiind corectă concluzia instanței de fond în sensul dat, unde se indică că *„corectarea condamnatului, precum și prevenirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite care se califică ca fiind gravă și care reprezintă un grad sporit de pericol pentru societate deoarece a cauzat vătămări părții vătămate, de metoda săvârșirii infracțiunii, anterior inculpatul a fost judecat, în privința inculpatului au fost întocmite procese contravenționale din domeniul circulației rutiere și anume pentru conducerea mijlocului de transport fără permis și comiterea accidentului rutier, ținând cont și de persoana inculpatului care nu este încadrat în câmpul muncii, nu are persoane la întreținere, nu are grad de dizabilitate, instanța de judecată consideră, că inculpatul nu a tras concluzii de a se corecta și din nou a urcat la volanul mașinii deși nu deține permis și deja a comis o faptă soldată cu urmări grave fapt care reiese din raportul de expertiză al părții vătămate Curcă O. la fel a cauzat vătămări și părții vătămate minore Lungu V. astfel instanța consideră că în privința inculpatului urmează a fi aplicată o pedeapsa sub formă de închisoare în limitele prevederilor legale reiterate supra”*.

Argumentele părții apărării precum că prima instanță nu a atras o atenție sporită prevederilor pct. 35. al hotărâtei plenului Curții Supreme de Justiție privind sentința judecătorească nr.5 din 19.06.2006 conform căruia la adoptarea sentințelor de condamnare, instanța trebuie să respecte strict principiul individualizării la stabilirea

pedepsei, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana vinovatului și circumstanțele atenuante și/sau agravante, se resping de către instanța de apel din motiv că potrivit sentinței pronunțate la data de 07 mai 2021 de către judecătoria Cimișlia sediul central, se constată că la emiterea acesteia, instanța de fond pentru a aplica pedeapsă inculpatului care a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, a ținut cont de prevederile art. art. art. 61, 75, 76, 77 Cod penal.

Subsecvent, circumstanțele expuse mai sus, indică asupra temeiniciei învinuirii aduse inculpatului și instanța de fond a pronunțat o sentință de condamnare stabilind o pedeapsă echitabilă. Or, conform revindicării eliberate pe numele inculpatului Adam Constantin se reține că acesta nu este pentru prima dată în conflict cu legea (f.d.98), de asemenea, potrivit cazierului contravențional eliberat de către IP Cimișlia la data de 24.09.2019, pentru perioada 01.01.2018-24.09.2019, ultimul anterior a fost tras la răspundere contravențională inclusiv pentru comiterea unui accident rutier și pentru conducerea mijlocului de transport fără permis (f. 97).

Prin urmare, solicitarea părții apărării referitor la aplicarea inculpatului unei pedepse cu închisoare pe un termen de probă, instanța de apel a respins-o ca nefondată, deoarece se bazează doar pe declarațiile inculpatului care a invocat că recunoaște vina pe deplin, se căiește de cele comise și că nu va mai încălca legea, faptul dat nefiind susținut de careva probe pertinente și concludente, iar la caz, scopul legii penal de restabilire a echității sociale nu poate fi atins prin aplicarea lui Adam Constantin unei pedepse non-privative de libertate.

De asemenea, instanța de apel a subliniat că la stabilirea și individualizarea pedepsei aplicate lui Adam Constantin, instanța de fond a ținut cont de faptul că infracțiunea comisă de acesta face parte din categoria celor grave (art. 16 alin. (4) Cod penal), de personalitatea vinovatului, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, condițiile de viață ale acestui, etc, iar alegațiile părții apărării precum că corectarea și resocializarea inculpatului este posibilă fără izolarea de societate, astfel în privința inculpatului este rațional de a stabili o perioadă de probațiune, aplicând astfel prevederile art. 90 Cod penal, instanța de apel le va respinge ca fiind vădit incorecte.

În asemenea circumstanței, instanța de apel a conchis că aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani în penitenciar de tip deschis, este echitabilă, asigurându-se restabilirea echității sociale și prevenirea comiterii de noi infracțiuni și va duce la conștientizarea de către inculpat a necesității respectării legii, ceea ce asigură îndeplinirea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale,

corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cauș Miroslav în numele inculpatului care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală solicită casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei penale, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să dispună suspendarea condiționată a executării pedepsei penale în temeiul art. 90 Cod penal.

În susținerea celor solicitate, avocatul indică argumente similare celor invocate în cererea de apel, și anume, faptul că inculpatul a recunoscut vina în cele imputate, se căiește sincer, fapta fiind examinată în procedură simplificată, partea vătămată nu are pretenții față de acesta nici de ordin moral nici de cel material, iar la locul de trai este caracterizat pozitiv.

În concluzie, apărătorul susține că pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră, nefiind în corespundere cu prevederile art. 61 Cod penal, iar faptul că anterior inculpatul a fost condamnat în baza art. 192¹ alin. (1) Cod penal, nu justifică necesitatea aplicării unei pedepse privative de libertate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpatul Adam Constantin și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, însă recurentul își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, argumentele recurentului privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea

infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de *exemplaritate*, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs reține că, instanțele ierarhic inferioare au dat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor grave, de motivul inculpatului, de persoana acestuia care nu a comis pentru prima dată o infracțiune, iar potrivit cazierului contravențional eliberat de către IP Cimișlia la data de 24.09.2019, pentru perioada 01.01.2018-24.09.2019, ultimul anterior a fost tras la răspundere contravențională inclusiv pentru comiterea unui accident rutier și pentru conducerea mijlocului de transport fără permis (*a se vedea f.d. 97, vol. I*), a recunoscut vina și se căiește sincer, corect au conchis că corijarea acestuia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate pe un termen de 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Colegiul penal reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: *împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.*

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un *proces obiectiv*, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, solicitarea avocatului privind aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, care de fapt nici nu a fost motivată indicând doar că partea vătămate nu are pretenții nici de ordin material nici moral, inculpatul a recunoscut vina cauza fiind examinată în procedură simplificată și caracteristica de la domiciliul acestuia care este una pozitivă, este neîntemeiată, or, doar faptul că apărarea nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința lui Adam Constantin a unei pedepse neprivative în temeiul art. 90 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a inculpatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului care este proporțională faptelor comise de către inculpat.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea

și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cauș Miroslav în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 06 iulie 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Adam Constantin XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *22 decembrie 2021*.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan